

(Auskunftstabelle). (§ 36 nař. ze dne 19. listopadu 1873 č. 152 ř. z. a výn. min. sprav. ze dne 22. prosince 1882 č. 19.540.)

Z rozhodnutí komise při zemském politickém úřadě, která rozhoduje o odvoláních z usnesení komisí při okresních politických úřadech, nelze se odvolati (§§ 5, 6, 7).

d) Trvání pobytu v káznici. Shora zmíněná komise usnází se o propuštění káránců z káznic, při čemž však jest obmezena zákonem, který delší pobyt než 3 roky nepřipouští. Byl-li káranec před uplynutím 3 roků propuštěn a ukáže-li se později, že se nepolepšil, může řečená komise naříditi další pobyt v káznici po čas do lhůty tříleté zbývající (§ 9.).

e) Vnitřní zařízení upraveno jest stanovami a domácím řádem státní správou schváleným. Stanovy mají obsahovati ustanovení zejména o způsobu zaměstnání káránců, jich roztržďení, jakož i o tom, kdy jich může býti užito ku pracem mimo ústav. Ustanovení o jmenování přednosta a úředního personálu spadají v obor zákonodárství zamského.

2. Polepšovací ústavy.

A) Z veřejných ústavů toho druhu jmenovati sluší: Samostatný polepšovací ústav pro mladistvé kárance v Opatovicích u Pardubic; na Moravě: Polepšovací ústav zřízený při zemské káznici v Novém Jičíně a záchranný dům císaře Františka Josefa v Brně. Vedle těch jsou podobné ústavy v Eggenberku, Korneuburku a Wiener Neudorfu (v Dolních Rak.), Messendorfu, Lankovicích (ve Štýrsku) a v Lublani.

B) Ze soukromých polepšovacích ústavů nejznamenitější jsou: Útulek pro zanedbané hochy v Libni, založený městem Prahou, okresní vychovatelna zřízená okresem Král. Vinohrad, útulek pro zanedbané dívky nadaný manžely Olivovými a jiné v ostatních zemích předlitavských.

C) Zvláštní ustanovení zákonná. Pro osoby, které 18. rok věku svého ještě nepřekročily, mají se zříditi, pokud jsou tu zákonné podmínky chování jich v káznici, zvláštní polepšovací ústavy. Povinnost ku zřízení a vydržování těchto ústavů náleží rovněž zemím. Při zařízení jich má se pečovati o morální a náboženské vychování chovanců, jakož i o vyučování jich takovým pracem, kteréž hověje osobním schopnostem chovanců jsou způsobilé, aby jim po opuštění ústavu trvalé zaopatření poskytl. Pobyt v těchto ústavech má trvati tak dlouho, pokud účel toho vyžaduje, nikoli však přes 20. rok věku chovancův. Tam, kde zvláštních takovýchto ústavů není, mohou osoby pro polepšovací ústav kvalifikované, pokud 18. rok věku svého nepřekročily, dány býti do zvláštních, pro ně zřízených oddělení obyčejných káznic. Mimo zákonem stanovené případy nelze nikoho polepšovacímu ústavu odevzdati, vyjma onen případ, kde to úřad rodičům ohledně jich vlastních dětí povolí. V ostatním ohledu platí i pro tyto polepšovací ústavy zákonná ustanovení týkající se káznic. Nejvyšší policejní dohled nad veškerými druhy těchto ústavů vykonává stát svými orgány. (§§ 13, 14, 16, 17 cit. z.)

Klamání úřadů jest dle definice rakouského trestního zákona takové obelstění politických, nebo vůbec státních neb i obecních úřadů, kterým veřejný dohled se stěžuje.

I. Obelstění úřadu vzniklé udáním lživých okolností při trestním vyšetřování není zvláštním deliktem, nýbrž pouze přitěžující okolností (§§ 45 a 563 lit. m. tr. z.).

II. Děje-li se klamání úřadu listivým předstíráním nebo jednáním s úmyslem, aby někdo, ať stát, obec neb jiná osoba na svém majetku neb jiných právech škodu vzala, jest jednání takové podvodem. (§ 197 po př. § 461 tr. z.) Škoda nemusí býti materiální, stačí tu úmyslné poškození veřejného práva dohledu. Křivě složené svědectví před správním úřadem za účelem obmezení jeho trestní pravomoci netrestá se dle § 320 lit. e tr. z., nýbrž jako přestupek (§§ 197, 205 a 461 tr. z.), po případě, přistupuje-li k tomu předpokládání § 200 tr. z., jako zločin podvodu. (Nál. plen. ze dne 23. května 1889 č. 3167, Novák 1264.) Jako přestupek podvodu trestá se odpykání přisouzeného trestu osobou, která klamně za odsouzeného se vydala. (Nál. ze dne 16. prosince 1875 č. 6170, Novák č. 94..)

III. V ostatních případech podléhá klamání úřadů, jmenovitě též t. zv. klamné hlášení ustanovením § 320 lit. e tr. z. Vedle přestupku § 320 e. může takové trestní jednání zakládati skutkovou povahu podvodu. Tak podrobeny jsou soudnímu posouzení nesprávná hlášení, kterých se dopustí lázeňský host na lístku ohlašovacím za účelem neoprávněného snížení dávek správě lázeňské náležejících, při kterémžto posouzení nutno vzít zřetel vedle § 461 tr. z. na ustanovení § 320 lit. e. (Nál. ze dne 30. října 1890 č. 10317, Novák č. 1375.) Úmysl oklamati úřad není nutným požadavkem tohoto přestupku (II. odst. § 320. e.), nýbrž toliko přitěžující okolností. (Nál. ze dne 25. listopadu 1887 č. 11003, Novák č. 1111.) Naproti tomu jest nutno, aby pachatel hleděl pozitivní činností, klamným udáním, úřad obelstíti. Pouhé pasivní třeba předpisům odporující počínání nezakládá ještě skutkovou povahu přestupku § 320 lit. e. tr. z. a podléhá, pokud jsou tu všechny žádané náležitosti, pouze policejnímu stíhání. (Nál. ze dne 5. června 1885 č. 3610, Novák č. 787.)

Předmětem klamání může býti každý úřad, pokud vykonává výsostní práva státu, aneb pokud na základě bezprostředního neb jiného veřejného nařízení jest povinen obstarávati záležitosti vládní. (§ 101 tr. z.) Tak klamná udání před úřady živnostenskými, četnictvem atd. Kdo, jsa pro trestní čin stíhán, orgánu bezpečnostního úřadu klamné jméno udá, dopouští se přestupku § 320 lit. e. tr. z. (nál. ze dne 9. března 1883 č. 419, Novák č. 530.) Přestupek tento trestá se vězením v trvání ode tří dnů do jednoho měsíce, při úmyslném klamání žalářem stejného trvání. Ukáže-li se toho potřeba vzhledem k okolnostem neb k osobě pachatelově, může tento po odbytém trestu z místa a je-li cizincem, po případě i ze všech království a zemí na říšské radě zastoupených býti vypovězen.

Kláštery.

Kláštery jsou církevně schválené duchovní korporace, jichž členové buď slavnostním slibem, anebo určitými nařízeními vázáni jsou za společnými, zásadně náboženskými účely se spolčovati a jim výhradně se věnovati.

I. Právo církevní zná rozličná náboženská společenstva. Nejsou pak společenstva tato naprosto členy hierarchie, nýbrž jen konkrétním prostředkem ku dosažení účelu církve v užším kruhu.

Vznik klášterů spadá do 3. století a sluší hlavně v poustevnickém způsobu života Pavla a Antonína, jakož i ve spojení se egyptských poustevníků Panochiem († 348) počátek jich spatřovati. Místa, kde podobný život byl veden, nazývána byla coenobia, monasteria; v Německu pak dostalo se jim jména »Klöster« (kláštery), což patrně od latinského slova »claustrum« odvozeno jest. Členy mohli býti dle stanov buď muži